

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

GAZETA "IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierilor nefranate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

N° 225.

Sâmbătă 24 Noemvre (6 Decemvre)

1884.

Brașovŭ, 23 Noemvre (5 Decemvre)

Din Clușiu și din Pesta — aceste foculare ale maghiarismului modernŭ violentŭ — ne vine aceea-și veste, tristă și îmbucurătoare în acelașŭ timpŭ.

Societatea de lectură a studenților români universitari din Clușiu a fostŭ disolvată prin ordinŭ ministerialŭ.

Comedia, ce s'a începutŭ cu demonstrațiile studenților unguri din Maiu anulŭ curentŭ, este finită în modŭ demnŭ de spiritulŭ, de care au fostŭ conduși acești discipuli ai intoleranței și ai fanatismului naționalŭ ungurescŭ.

Ca omenii înțelegători ai veacului de ađi, ca unii cari scimŭ prețui adevărata cultură și umanitate deplângemŭ acestŭ actŭ de forță ministerială, această neesorabilă severitate a ucasului d-lui Tisza, pentru că afacerea societății „Iulia“ a devenitŭ în urma deplorabilelor turburări din Maiu o afacere de principiu, de o eminentă importanță.

Causa „Iuliei“ este o cauză gravă după ce s'a constatatŭ, că manifestațiunile dușmănoase ale studenților unguri din Clușiu au fostŭ îndreptate în contra limbei și a naționalității române în genere și că pretinsele agitări ale societății „Iulia“ și învinurile unor fruntași români au fostŭ numai și numai pretecestŭ.

Studenții maghiari, când au cerutŭ disolvarea societății „Iulia“, au strigatŭ pe strade câtŭ fi luă gura și „Abzug Oláh,“ și „josŭ cu Valachii!“ Pentru această senatulŭ universitarŭ a trebuitŭ să-și calce pe inimă și să dojenescă, celŭ puținŭ pentru ochii lumii, pe demonstranți.

În asemenea împrejurări, credemŭ, că ministrulŭ de interne alŭ unui statŭ, în care trăiescŭ trei milioane de Români, trebuia să se ferescă de a luă în contra societății de lectură române vr'o măsură, care să apară ca o satisfacțiune pentru escedenți și ca o premiare a sentimentelorŭ dușmănoase, ce le-au arătatŭ dâșii în zilele de 14, 15 și 16 Maiu 1884 față cu toți Români. Chiar dacă societatea „Iulia“ ar fi comisŭ vre-o erore în contra statutelorŭ sale, care de sigurŭ că n'a pututŭ fi intenționată, ministrulŭ trebuia să-o judece cu multă precauțiune și blândeță.

Dér d-lŭ Tisza este orbitŭ de-o „rațiune de statŭ“ închipuită, specifică maghiară, și de aceea n'a fostŭ capabilŭ a lucra în casulŭ de față după rațiunea de statŭ ce trebuia să i-o dicteze starea reală a lucrurilor. De aceea îl vedemŭ că vine după o jumătate de anŭ și împlinesce cererea tinerilor maghiari escedenți, aprobândŭ astfelŭ indirectŭ purtarea lorŭ, ba încuragându-i chiar de a procede pentru viitorŭ totŭ astfelŭ.

Din aceste cauze deplângemŭ fapta disolvării societății „Iulia.“

Dacă însă vomŭ privi această faptă nu după impresiunea momentului, ci cu ochii omului, care caută a pătrunde și în viitorŭ; dacă o vomŭ privi cu ochii cetățenului nepreocupatŭ, care doresce sincerŭ fericirea patriei și a popórelorŭ ei; dacă o vomŭ judecă în fine cu mintea sănătoasă a Românilui, care preferă mai bine a muri, decâtŭ a se lăpădă de limba și naționalitatea sa, atunci, mărturisimŭ, trebuie să ne bucurămŭ de ea.

Cu actulŭ disolvării societății de lectură române dela universitatea din Clușŭ se încheiă

pentru totdeauna lungulŭ șirŭ de false speranțe și amăgiri ale Românilorŭ în raportulŭ lorŭ cu Maghiarii.

Dela anulŭ 1865 încóce și până în ziua de astăzi s'au aflatŭ Români de aceia, cari amăgiți de vorbele frumoase ale contrariilorŭ nemulului nostru, se persvadau pe sine înșiși, că partida maghiară dela putere nu doresce, decâtŭ consolidarea statului și că, dacă vomŭ dá minimulŭ ce-lŭ pretindea ea pentru statŭ, ne va lăsă să trăimŭ în pace ca Români și să ne vedemŭ de cultura poporului nostru.

Cu asemenea șópte au fostŭ amăgiți cei lesne cređtorii, dintre noi — și din nenorocire amŭ avutŭ totdeauna de această. Astfelŭ s'a slăbitŭ multŭ puterea noastră de resistință, pe când contrarii au fostŭ încurajați în pornirile lorŭ nenorocite.

Fructele le vedemŭ cu ochii: Catedra de limba română dela universitatea din Clușŭ cassată și societatea de lectură „Iulia“ disolvată.

Când s'a desbătutŭ în dieta din Pesta cestiunea înființării universității maghiare din Clușŭ, câțiva deputați naționali de ai noștri din Bănatŭ au cerutŭ dela guvernŭ crearea de cursuri paralele române. Guvernulŭ a răspunsŭ, că §-ii 17 și 18 ai legii de naționalitate îi légă mâinile în privința acésta, dér pentru Români se va înființa o catedră de limba și literatura română.

Era veditŭ, că o universitate curatŭ maghiară în Transilvania nu putea avea altŭ scopŭ decâtŭ acela alŭ maghiarisării. Cu toate aceste, speranțele deșerte începură a reînviá, după ce fŭ numitŭ profesorŭ de limba română la aceea universitate unŭ Românŭ eruditŭ de bună reputațiune națională și după ce fură întărite statutele societății de lectură „Iulia,“ care avea de scopŭ cultivarea limbei române.

Studenții români universitari din Clușiu începură a arangia câte o ședință literară română, câte unŭ concertŭ cu piese musicale române și astfelŭ începură a se simți mai bine și la universitatea maghiară. Astfelŭ putea să se slăbescă în pepturile lorŭ consciința despre adevărata situațiunea a poporului românŭ și despre marele pericolŭ, de care este amenințată ađi limba și naționalitate română, consciința drepturilorŭ și a culturai naționale, la care aspiră și bravulŭ nostru poporŭ, ca toate celelalte popóre din Transilvania și Ungaria.

Avemŭ să-i mulțămimŭ tinerimei maghiare din Clușiu și d-lui Tisza, care s'a grăbitŭ a-i face pe voiă, că junimea noastră a fostŭ deșteptată din iluziunile, ce póte începuse a și-le face într'o privință séu alta.

Nimicite suntŭ ađi toate iluziunile, că partida dela putere ar voi să ne lase și pe noi să trăimŭ ca Români.

Procederea guvernului în afacerea studenților români din Clușiu ne dovedesce, că elŭ este decisŭ de a purtá răsboiulŭ în contra limbei și a culturai noastre naționale până la cuștŭ.

Primimŭ lupta ce ni-o oferă d-lŭ Tisza. Cu toate perderile, ce le-amŭ suferitŭ de 17 ani încóce nu ni s'au slăbitŭ forțele până într'atâta ca se renunțămŭ la lupta dréptă și sfântă pentru apărarea limbei și a naționalității noastre.

Ba astăzi ne simțimŭ mai tari ca vreodată căci dărîmatŭ este podulŭ speranțelorŭ vane înderétulŭ nostru și a noastră este junimea română, a noastră cu sêmțământulŭ, a noastră cu dorințele și aspirațiunile ei.

Junimea română a pierdutŭ o pozițiune slabă, nesigură și periculósă la universitatea maghiară din Clușiu, dér a câștigatŭ pentru aceea convicțiunea morală, că trebuie să lupte totă viața ei cu energiă, cu abnegare de sine și cu toate mijlócele iertate pentru ca să se împlinescă justa și vechea dorință a poporului românŭ de a avé odată o universitate română în Transilvania, care singură îi póte servi ca garanția, că limba sa nu va mai fi insultată și huiduită în patria sa străvechiă.

CRONICA POLITICĂ.

„Pester Lloyd“ se ocupă în numărulŭ celŭ mai nou de discursulŭ lui Rieger. Influința acestui conducătorŭ de frunte boemŭ, ăce numitulŭ ăiarŭ, este redusă astăzi în modŭ însemnatŭ. Precând mai înainte toți se grupau împrejurulŭ lui, suntŭ ađi în Boemia două curenturi, unulŭ condusŭ de comitele Clam-Martinitz, celălaltŭ de Dr. Gregr, precând Dr. Rieger stă afară de aceste curenturi, din cari nici unulŭ nu este favorabilŭ Ungariei. De comitele Clam-Martinitz ne desparte în privința politică, ear de Dr. Gregr în privința națională o prăpastiă mare și este de o însemnătate puținŭ practică pentru noi, dacă Dr. Rieger cu mica lui ceată ar năsu de a se apropia sincerŭ de Ungaria. „P. Lloyd“ vorbesce apoi de visita ce a făcut-o Rieger acum 3 ani la Pesta, când i s'a spusŭ, că Ungarii dorescŭ ca naționalitatea cehă să prospereze câtŭ mai bine în propria țără, dér nu vor concede nici odată, ca să facă o abaterere de la legile esistente. Ungaria ține tare la pactulŭ de la 1867 și prin urmare nu va suferi, ca Boemiei să i se dea o pozițiă deosebită în Austria nici măcarŭ cum este a Croației în Ungaria. În fine declară „P. Lloyd,“ că într'unŭ casŭ ca celŭ cu articolele fundamentale dela 1871 guvernulŭ ungurescŭ se va opune planurilorŭ cehice, și acum tocmai așa ca atunci. Așa dér stămŭ rău cu alianța ceho-maghiară.

Situațiunea Cehilorŭ din Boemia a devenitŭ mai favorabilă prin schimbarea legii electorale, dar numai întrŭ câtŭ privesce pe Boemia. Acésta isbândă a datŭ nou curagiu Cehilorŭ și luptă acum să se schimbe legea electorală pentru parlamentulŭ centralŭ. „Pokrok“ a publicatŭ unŭ apelŭ, care îndemnă pe Cehi a adresa petițiunŭ în massă către Reichsrath în acestŭ sensŭ și numitulŭ ăiarŭ e sprijinitŭ și de „Narodni Listy,“ care nu voescé numai schimbării neinsemnate, ci să se cêră schimbări esențiale în legea electorală, ce s'a făcutŭ fără voia Cehilorŭ. Punctulŭ de greutate alŭ viitoarelorŭ alegeri pentru Reichsrath zace în întrebarea, că ore guvernulŭ și drépta isbutescŭ să obțină o majoritate de două treimi în Reichsrath, ca să póta face schimbările necesare ale constituțiunii în sensulŭ autonomiei țerilorŭ pe cale constituțională? După actuala lege nu e posibilŭ asésta. Prin urmare, dacă drépta nu vrea să fie condamnată la neactivitate și stagațiune încă pe șese ani, să se reculegă în ultimulŭ momentŭ și să pregătescă tărémulŭ de luptă câtŭ mai favorabilŭ printr'o schimbare fundamentală a legii electorale.

Isbânda obținută de curéndŭ de guvernulŭ rusŭ din partea Porții, care a concesŭ corăbiilorŭ de răsboiu rusesci să trecă prin Dardanele cu soldați nearmați spre Asia oștică, pare a fi încurajatŭ pe guvernulŭ din Petersburgŭ, ca să apuce mai de scurtŭ pe Turcia și în alte cestiuni. ăiarele rusesci începŭ, ca înainte de răsboiulŭ ruso-româno-turcŭ, a vorbi éráși despre atrocitățile, la care sunt espuși creștinii, și anume cei din Macedonia, din partea autoritățilorŭ turcesc. Presa rusescă

basându-se pe rapoartele oficiose consulare din Turcia, atrage atențiunea puterilor mari europene asupra stărei de nesuferit din Macedonia și le invită să intervină pentru îmbunătățirea situațiunei de acolo. »N. fr. Presse« își exprimă îngrijirea ce-i inspiră această nouă campanie începută de presa rusă în contra Turciei. Diarul vienesu dă, că diplomația rusă totu pe calea cea veche merge, fără ca să fi schimbatu ceva în această privință Skiernewice s'au apropierea ce s'a obținut acolo între cele trei imperii.

*

»Times« se ocupă într'unu articulu de Rusia, care pune în mișcare toate mijlocele, pentru ca să aducă Chiva, canatul din Turchestan, în stare de anarhie, ca apoi sub acestu pretextu să o ocupe. Unu călăteru europen, care acum câteva luni a vizitat canatul și a fostu oșpele lui Said-Mahomed-Rehim-Chan, istorisese situațiunea desperată în care se găsește acesta. Se știe, că Chiva are să plătească Rusiei $3\frac{1}{2}$ milioane ruble ca despăgubire pentru războiul din 1873, în rate anuale de câte 200,000 ruble, pe care însă Chiva nu le p'ote plăti. Comerțulu și industria sunt totalu nimicite prin mărfurile rusești ce inundă canatul. Dări nu mai potu omeni plăti, căci n'au venituri. »Rușii imi iau celu din urmă banu, și se dăru să plătească, și dacă va merge lucrulu așa, nu știu nici eu cu ce voi mai trăi.« Rușii așteptă din și în și se isbucnescă revolta, ca să ocupe Chiva. Deja de p'acum, guvernatorulu rusu din Peter-Alexandrovsk tractează pe Canulu fără nici unu respectu.

DIN DIETA UNGARA.

În ședința dietei de la 2 Decemvre n. desbătându-se bugetulu, a vorbitu între alții și deputatul Carolu Wolff, care a caracterisat forte bine dominațiunea ungurescă. Elu dăse că îmbunătățirea situațiunei financiare s'a obținut cu prețulu decădinti economice. Dările fonciare, tarifele căilor ferate și de apă, dobânzile sunt mai mari ca în alte părți. Pretutindenea întelnesce cineva în Ungaria fiscalismulu. Fundațiunil de binefacere se supun la dări, unele orașe trebuie să dea statulu contribuțiune după dările comunale. Numai în modul acesta statulu a devenit capabilu să facă plățile. Interesele datoriei statulu cresc pe și ce merge, așa ca finanțele mergu spre ruina totală. Lupta pentru restabilirea echilibrulu în finanțe este o luptă de desperare.

Parlamentarismulu în Ungaria e nou și când e vorba nici nu există; există mai multu o dictatură ministerială, care desvoltă unu absolutismu mai mare decât guvernulu unui statu absolutistic. În Ungaria majoritatea dietei este o creațiune a guvernulu. Diferința între lege și poruncă există în Ungaria numai în aparență. Și fiindcă totdeuna voința guvernulu a-totă-puternicu decide, ori-ce plângere asupra abuzurilor rămâne fără rezultat; chiar autonomia numai în aparență e suferită.

Așa numitul sistem parlamentaru este împreunatu în Ungaria cu sarcini mai mari de dări și cu ruina financiară, pe când în alte părți tocmai neorindualia financiară și sarcinile pre grele ale poporulu facu să nască parlamentulu modernu. În schimbulu tuturor sarcinelor guvernulu ungurescu dă o administrațiune rea, o justiția scumpă și o birocrația lacomă și egoistă. Armata funcționarilor nu ține contu de trebuințele poporulu, ei caută să se situeze ea bine. Corupțiunea infloresce, esemplu e poliția din Pesta. Mai rău apoi de-

câtu toți suferu nemaghiarii. Dacă unu funcționar vrea să înainteze s'eu să înlăture atențiunea dela modul cum funcționează, atunci descopere ore unde panslavismu, dacoromanismu și germanismu. Curentulu dominantu consideră naționalitățile nemaghiare ca niște buturugi eractice, care trebuie înlăturate. De aci provine călcarea legii naționalităților, de aci provine maghiarisarea.

Oratorulu primesce bugetulu ca basă a discuțiunii speciale, dar nu-și p'ote exprima încrederea în guvernulu actualu. Și nici nu p'ote face acesta d. Wolff, care cunoscă destul de bine apucăturile șilode ale guvernulu ungurescu.

Vorbii apoi deputatul Grünwald, care se 'nvêrti împrejurulu ideii de stat maghiaru, suindu pe d. Tisza în slava cerulu pentru »marele sale calități,« vorbindu despre necesitatea d'a se forma o națiune de stat, înghițindu-se particularismulu într'o amalgamare internă. Ar crede cineva că discursulu d-lui Grünwald e în contra d-lui Tisza. Nu e așa însă; elu tocmai nu e mulțumit cu măsurile »slabe« ale d-lui Tisza, vrea măsuril mai severe, pentru ca idea de stat maghiaru să triumfeze.

Raportulu ministrulu ung. de instrucțiune.

Raportulu alu 13-lea alu ministrulu de instrucțiune din resortulu s'eu este totu atât de instructiv, ca și raporturile precedente, dăce »P. Lloyd«. De când există statulu ungurescu, abia acum 17 ani trecu instrucțiunea ungurescă în mână ungurescă; căci înainte de lupta dela Mohaci nu p'ote fi vorba de o ingerință a statulu în instrucțiunea publică și regatul independentu dela 1848 a avut o durată pre scurtă și a fostu pre roșu decâtu ca atunci dascalulu ungurescu să fi pututu avé importanță particulară. Istoria învățământulu din Ungaria începe cu anul alu doilea după încoronare, când s'a creatu legea scolastică, și pe basa acestei legi s'a făcutu mai întâiu în anul 1869 conscripțiunea copiilor obligați de școlă. Atunci se constatară 2,284,741 de copii, cari erau obligați să umble la școlă, așa dera pe unu kilometru cuadratu 8,10; în anul 1876 mergea pe unu kilometru cuadratu numai 7,58, în 1880 numai 7,47, de atunci în coce relațiunea era s'a ridicatu, așa că această relațiune a ajunsu în 1882 la 7,90, în 1883 la 7,99. Anulu 1883 a rămasu cu mai multu de 40,000 de copii obligați de școlă înderțulu anulu 1869. Dacă întrebăm după cauza fluctuațiunei acesteia memorabile, ajungem la tristulu faptu, că mortalitatea cea mare a copiilor în anii șepțedeși și epidemiile, cari au devastatu, au causatu acestu regresu alu populațiunii școlare și ne liniștesce, că în anul 1880 se arată relațiunil mai favorabile. Unu lucru mai îmbucurătoru aflăm când cercetăm raportulu copiilor obligați de școlă cătră numărulu celor ce cercetă școlă. Din cele 2,284,741 copii obligați de școlă din 1869 cercetară numai 1,152,115, așa dera 50,40%, în 1882 făcea această relațiune 76,64%, în 1883 făcea 78,34%. Cu toate acestea constatăm, că frecuența a crescutu cu 604,721, cu toate că copii obligați de școlă au scădut cu 43,000. Și numărulu școlor dela 13,798 s'a urcatu la 16,090, prin urmare cu 2292, numărulu odailor de școlă dela 16,899 la 22,858, așadera cu 5,859, numărulu învățătorilor dela 17,792 la 22,994, așadera s'a măritu cu 5192. Chiar nici astăzi o jum-

tate de milionu nu cercetă școlă. Dintre protestanți nu cercetă 12 procente, dintre catolici 15, dintre reformați 21, dintre unitari 24, dintre israeliți 27, dintre greco-orientali 33, dintre greco-catolici 43 de procente. Aceste cifre sunt destul de clare și destul de elocente. Crescerea frecuenței dela 1869 la confesiuni se p'ote numi forte însemnată, ea făcea în 1869 la catolici 56, la greco-catolici 36,4, la greco-orientali 117,3 la reformați 49,5, la protestanți 37,7, la unitari 63,1, la israeliți 129,4 procente. Crescerea numai în raportu cu starea de acum 15 ani se arată favorabilă. Dintre copii cari cercetă școlă în număr de 1,756,836 de abia 80 de procente absolvă anul școlar. Apoi dacă mai luăm în considerațiune, că numai puțin dintre căți au părăsit școlă în etatea legală știu ceti și scrie, apoi că mulți de abia știu câte ceva ceti, atunci lucrulu stă rău cu instrucțiunea.

Instructiv este și conspectulu despre întemeiătorii școlor. Dintre cele 16,040 de școle erau numai 423 școle de stat, 1793 comunale, 13,675 confesionale și 167 private, 32 școle ale reuniunilor. Școlile de stat și cele comunale se înmulțesc neincetatu, er cele confesionale scad. Școlile catolice au scădut din anul din urmă cu 64, cele greco-catolice cu 20, cele protestantice cu 11, cele unitare cu 1; școlile gr. or. crescără cu 31, cele reformate cu 51, cele israelite cu 6. Numai 13% dintre toate școlile corespondu recerșințelor legii instruindou sexurile separat. În 13,978 de școle invată băeții cu băetele la unu locu. Școle separate de băeți sunt numai 978, er de fete 1,134. Acestu rău se motivează cu aceea, că 12,711 comune mici nu sunt în stare să țină mai multu de câtu unu învățătoru cu o singură odaia. Doi învățători au 1,946 comune, trei 596, patru 388, cinci 166, șese 283. În genere numărulu învățătorilor este mai mare decâtu alu școlor, numai la greco-orientali este numărulu școlor mai mare decâtu alu învățătorilor (se pare, că gr. or. au învățători, cari propun în câte două comune).

Dacă asemănăm numărulu învățătorilor cu numărulu copiilor se vede, că la protestanți vinu pe unu învățătoriu 77 copii, la catolici 118, la Unitari 107, la israeliți 81, la reformați 81, la greco-catolici 95, la greco-orientali 62. Dacă luăm în considerațiune relațiunile dascalulu din Ungaria aflăm, că dascalii dela școlile de stat în genere capătă câte 560.8 fl., era mediulu la celelalte școle este de 415.9 fl. Dar toți învățătorii ar fi bun bucuruși, când aru capeta salare așa bune. Dar cum vedem de prin concurse acelea sunt miserabile, așa că porcarulu și văcarulu capeta plată multu mai bună decâtu învățătorulu poporulu. — Cheltuelile totale ale școlor poporale unguresci au fostu în anul 1883: 12,186,825 fl., pe când acum 15 ani cifrau: 3,760,000 fl.

Luându în considerare limba de propunere, există școlă curat ungurescu cu 48%, germane cu 4%, române cu 17%, slovace cu 8%, sârbesci cu 1%, croate cu 0.33, rutene cu 1.8 și italiene cu 0.01%.

Curat ungurescu au fostu 100% unitare, 98.1 reformate, 90.6 d'ale reuniunilor, 88 de stat, 78.4 private, 67.8 israelite, 61.9 comunale, 55.9 rom. catolice, 22.5 protestante, 6.4 gr. catolice, 0.4 gr. neunitate. Școlile israelite sunt acelea, care urmăză imediatu institutelor statulu, adevă care se maghiarisază mai repede.

FOILETONU.

Din basmele populare române.

Povestea cu doisprezece Smei ș'o mirésă furată de ei. (Urmare și fine).

Feciorulu mai voiosu încat-va acum, și luă diua bună dela mirésa sa și plecă spre ostróvele mării, ca să afte scrófa. Ostenit, prăpăditu ca vai de elu de drumulu alu lungu și uriciosu, ajuns la casa unui popă bogatu, care trăia chiar pe marginea ostróvelor mării, și se băgă slugă la elu.

Popa nu-i dete altceva de lucru, decâtu numai să păzescă oile pe câmpu. Plecând elu cu oile la pășune popa îi spuse și-i dete grijă, ca nu cumva să se apropie cu oile de ostróvele mării, că o fi rău de elu, deoarece prin acele ostróve se ține o scrófa, de care totă lumea tremură și nimeni nu cutază să dea prin aceea, decât vrea să mai aibă viață. Ei dar feciorulu nostru n'ascaltă și se duse cu oile chiar prin acele ostróve, pe unde îi dăsesse stăpănu-s'eu să nu se ducă, fiindcă tocmai asta vrea și elu, ca să dea de scrófa aceea. Cum ajuns în ostrovu încep să strige câtu îi lua gura:

— Scrófa ostróvelor și spaima ómenilor, vino să ne luptăm!

Dar nici n'a apucat să mai strige și a doua óră și numai ecă scrófa mănóasă focu, venea mănându pământulu. Cum dă de elu, numai hait să și iau la harță. Dar ce vrei să dăci, și unulu și altulu puternicu grósnicu. Ce socotiți, dacă se luptară ei diulița întrégă întrungulița, până mi-se 'noptă și nici unulu nici altulu nu se putură dovedi.

Scrófa, ostenită dela o vreme, dăse:

— Când mi-ar dá mie cineva acu puțină apă, eu îndată te-aș sfășia în bucățele.

Feciorulu adause:

— Si mie când mi-ar dá cineva unu cornu de prescură și unu paharu de vinu, îndată pe locu te-aș omori.

Cu astea se lăsar de luptă și feciorulu plecă cu oile acasă. Popa vedend oile mai sătule ca altă dată, întrebă pe sluga cam zimbându a rida:

— Da bine măi hengherule, pe unde ai fostu tu ađi cu oile, de sunt așa sătule?

— Ei stăpăne, pe unde să fiu, numai pe aci pe ogóra, pe unde mi-ai poruncit, respunse sluga șirétă.

— Bine, bine! mai adause popa, numai ai de grijă ce ți-am spus. Să nu cumva să te musce șarpe de inimă și să te duci prin acele ostróve, că oile, ce e dreptu, s'orú sătura mai bine pe acolo, ca prin ori care altu locu, dar apoi nici tu și nici ele nu v'ii mai întorče înderțu sdraveni.

Dar una dăcea popa și alta făcea sluga. A doua di de dimineță își luă bețișagulu și gluga cu merinde și se duse cu oile er prin acele ostróve și er încep să strige:

— Vino scrófa, să ne luptăm!...

Dar nici n'a isprăvit bine vorba și scrófa era aci. Se luară de nou la luptă. Popa însă, alu smeului, se temea, că sluga n'o să asculte și o să se ducă prin acele ostróve, de aceea trimise pe fie-sa să mergă mai câtu coala în urma lui, dar fără să-o vadă sluga.

După ce se hărțoiră și în diua asta până s'era, scrófa ostenită încep să cera apă, er sluga prescură și vinu ca și în diua dinteu. Fata popii a auditu bine ce au cerutu amendoi și ducendu-se acasă i-a spus tată-s'eu totă întemplanrea.

A treia di er se duse cu oile prin acele ostróve și se luară er la hărțoială. Popa trimise fata și în diua

asta, dar îi dete și unu cornu de prescură și unu paharu de vinu cu scopu, ca, când o cere sluga prescură și vinu, ea îndată să alerge și să-i dea.

După-ce se osteniră ei și ađi de luptă, fără a se supune vre-unu, scrófa ceru erăși apă și sluga cornulu de prescură și paharul de vinu. Fata popii mai de câtu coala îndată sare iute și îi dă slugii cornulu de prescură și paharul de vinu. Slugă mănca prescura și bea vinulu și când se luară din nou la socotela, o și omori pe scrófa. Apoi o spintecă și găsi epurele, spintecă epurele și găsi prepețița, pe care o luă și o băgă în busunarú sucindu-i puținú gátulu, și plecă apoi cu oile acasă.

După-ce află popa de întemplanrea asta, elu vrú să-i dea slugii pe fie-sa de nevastă. Ei, dar feciorulu nostru, după cum șcimú, avea altu gându, de aceea nici nu vrú să mai rămăia slugă la popa. După-ce ilú cinștu popa, — cu ce nu știu, — elu își ia diua bună de la popa și porni plin de voiă bună cătră casa smeului. Cum se apropiă de ea încep să strige pe uliță:

— Haideți la lécuri de totu felulu! Haideți la lécuri de totu felulu!

Smeulu cum aude, îndată trimite să-lu chema în casă, că de când îi sucise feciorulu gátulu prepețiții, smeulu se bolnăvise rău.

Acu îi deduse de hacu și lui. Feciorulu și veni și, după-ce smeulu se lăsă să-lu lecuiască, feciorulu ia numai unu pieptene mare, nu dóra de ástea de capu, ci șciți de álea de lână cu dintii de ferú și lungi mai bine de o palmă de omú și încep a pieptána pe sme pe spinare, desucindu cu cealaltă mână gátulu prepețiții din busunarú; smeulu răbdă că n'avea ce face. Pe urmă ilú întrebă feciorulu pe sme, că după pieptánatura asta nu se simte ceva mai bine? Smeulu îi spune că incolo i-a trecut, numai ilú cam dóre spinare de peptánatul

SCRILE DILEI.

Ministeriul unguresc de agricultură, industrie și comerț a permis importarea cărnei de porc din România, pe lângă prezentarea unui certificat sanitar.

—0—

Se scie că ministrul Trefort interzise Jidovilor școlile neautorizate. Cu toate acestea, se vede că mai există astfel de școli, căci trei proprietari de acestea, cel din Răcaș, Tököl și Mogyorod au fost condamnați la amendă de câte 50 fl. și școlile imediat s'au închis.

—0—

Ciangăii din Cyorok se află în cea mai mare miserie. Cele 95 case ce s'au restabilit pentru ei au făcut mușchi pe păreți din cauza umezelii. De lucru n'au, copii sunt sdrențosi, mulți numai în cămăși umblă pe frigul acesta. În Arad s'a constituit un comitet pentru ajutorarea lor.

—0—

Direcțiunea »Reuniunii Ceangăilor» a ținut în Pesta o ședință sub președința lui Paul Somssich. După cum spun foile din Pesta, reuniunea Ceangăilor este o reuniune sprijinită a Maghiarilor din streinătate, mai cu seamă a celor din România, o reuniune care posedă acolo chiar cassa și școlile misiunii. Ministrul președinte se interesează foarte viu de această afacere, căci în această ședință s'a cetit o scrisoare a sa asupra reuniunilor maghiare din Bucuresci. Curatorul suprem al reformatorilor ardeleni trimisese date despre referințele religioase și școlare ale Maghiarilor reformați, cari trăiesc în România. Comunitatea maghiară din Bucuresci, care numără 20,000 suflete, ar fi să se sprijinească cu 200 fl., școlă din Ploesci cu 300 fl., comunitatea din Pitești cu 200 fl. Cassa misiunii a avut 1609 fl. venit și 1660 fl. cheltuieli. Ajutoră a dat direcțiunea reuniunii Ceangăilor 900 fl. S'a primit o propunere a lui Kerkapolyi, ca să se editeze cărți de învățat și de cetit pentru școlile misiunii. După datele prezentate de președintele »Societății Sf. Ladislau», episcopul Dr. Schlauch, asupra referințelor Maghiarilor catolici din România, ar fi necesari 400 fl.

Până unde merge șovinismul! Ceangăii din Ungaria mor de foame și de îngheț, și șovinistii trimit cu mii de bani pentru Ceangăii din România.

—0—

Declarațiunea făcută în favoarea lui Görgei, care a capitulat la Șiria, n'a fost aprobată de toți Ungurii. La 24 l. t. în Steinamanger a fost o demonstrațiune în contra lui Görgei, la care au luat parte mai multe sute de persoane, parte mare honveđi dela 48. În mijlocul pieții au făcut un foc mare și au ars trei exemplare din acel număr al lui »Nemzet», în care se tipărise declarațiunea pentru rehabilitarea lui Görgei. Cenușa hărtiei arse s'a aruncat în vânt și mulțimea a strigat: »Eljen Kossuth! Pereat Görgei! Inșuși Kossuth ar fi, se dice, în contra rehabilitării lui Görgei.

—0—

»Voința națională» scrie: »Din inițiativa d-lui ministru de război general Fălcoianu s'a înființat în Paris un institut pentru oficerii elevi ai școlii politehnice, în scopul ca aceștia să poată urma cursurile grafice, pe cari ca esteri nu le pot urma în școlă politehnică. Pe lângă oficerii, mai au voie a urma și ceilalți tineri români elevi ai aceleiași școli.»

—0—

»Românul» consideră ca probabilă următoarea com-

ală multă. După-ce se vindecă deplin smeu, rugă pe fecior să-i rămâie de aci înainte la el ca doftor de casă. Feciorul se învoi pe câtă-va vreme, că din altele nu se teme de nimic, că puterea smelui era în busunaru lui.

Intr'o Ți, ce le veni lor, feciorul și smeu pleacă la preumblare pe un munte înalt. Din vârful acestui munte se putea vedea tocmai în curtea împărătească, de unde furase smeu mirăsa. Uitându-se amândoi către curtea împărătească smeu Ți se:

— Veđi doftore, că așa îi Ți cea smeu acum, din curtea aceea mare am Ți eu odată o nună întrăgă și pe urmă i-am furat mirelei mirăsa de lângă el.

Aci bine se se scie, că smelui nici prin cap nu i plesnia, că doftorul lui este chiar mirele dela nunta aceea și Ți care a omorât pe cei unsprezece soți ai săi.

Feciorul meu auzind asta, îi veni necazul și mai rău și ne mai putându-se stăpâni, ca să mai cruțe viața smelui, băgă mâna în buzunar și suci de tot gâtul prepeiții. Cum mure prepeița, smeu încă plesnesce îndată. Feciorul se întorce la casa smelui, își ia mirăsa și pleacă acasă în pace și voios.

Și după cum auzi din lume, ci-că ar fi mai trăind și acum, decât nu voru fi murit.

Incălecaiu p'o șea,
Și veseu așa,
Și mâncau mărăgună,
Și veseu o minciună.

Povestit de I. Daru.

bi-națiune ministerială: d. I. C. Brătianu la război; d. general Fălcoianu la lucrări publice; d. Carp la externe; d. Chițu la interne; d. Maiorescu la culte și instrucțiune.

—0—

Marea Loge națională română a aclamat ca Mare Maestru de onoare al său pre A. S. regală principele Albert de Walles, protectorul Masoneriei engleze, — scrie »Imparțialul».

—0—

Comisiunea ministerului instrucțiunii publice din Grecia, care se ocupă cu supravegherea cărților, a găsit cu cale să isgonască din gramaticile franceze verbul aimer (a iubi). Nu e convenabil, Ți comisiunea, ca copii, și mai ales fetele, să conjuge mai întâi acest verb.

—0—

După cum spune »La Patrie» din Paris, prințesa Dolgoruki, văduva împăratului Alexandru II, are de gând să se mărite după comitele di Avarna, fost prim-secretar al ambasadei italiene.

—0—

Ministrul francez Ferry a dat o circulară către toți ambasadorii, ca să facă cunoscut puterilor, că colera s'a stins cu totul în Franca.

—0—

Brașov, 28 Noevre a. c.

(Hamalii*) din Brașov și pasivitatea în afacerile comunale). Legea nouă pentru meserii adusă de dieta Ungariei s'a întins cât se poate de departe, așa încât prevede într'un paragraf, că și hamalii sunt meseriași și ei trebuie »regulați». Scim că ministrul a trimis pentru toate orașele din Ungaria și Transilvania un proiect de Statut, după care trebuie să se reguleze feliurii meseriași și în urmă și hamalii. Reprezentanța comunală a Brașovului, în săptămâna trecută în 24 Nov. a. c. desbătând felurite statute, a pertractat după instrucțiune și statutele pentru hamalii și i-a regulat.

Tocmai această regulare, când hamalii nu au ce să mai ducă în spate, nici cu ce să trăiască, trebuie să ne surprindă. Pe cât timp în Brașov era comerțul în florie, o mai putea duce hamalii dintr'o Ți într'alta. Astăzi se plâng amar că nu mai au o ocupațiune și nu știu cu ce să se mai nutrească.

Și tocmai acum le veni peste cap memorata regulare. Fie-care hamal (Träger) e declarat de meseriaș și trebuie pentru profesiunea sa să ceară dela magistrat, ca dirigător pentru meserii concesiune și să plătească 2 fl. v. a. Mai are fie-care să pună cautiune 10 fl., pentru ca, dacă va perde ceva din ceea ce duc, să se poată despăgubi proprietarul. Intrebăm: în cât timp poate să-și câștige un hamal 10 fl. și de unde să-și ia, ca să-și depună? Mai încolo hamalii voru fi numerisați și dați în sâmba Poliției, care are a-i constrânge să păzească statutele, cari cuprind mai mulți paragrafi. Unul din acestia prevede competența lor, adică: pentru trimise în lăuntru Cetății ori unde: trei crucerii. Până acum benevolii primii ei cinci și Ți crucerii; pentru trimise în Suburbii s'a regulat competența lor de cinci crucerii. Până acum căpătau 10 și 15 cr. căci suburbiile se întind un kilometru și mai bine. Pentru povară până la 10 chilo în Cetate și suburbii 15 cr. și pentru povară până la 20 chilo 20 cr., pentru trimise până la Dêrste 30 cr., și așa mai încolo li s'au regulat competențele foarte reduse și s'a regulat așa, ca poliția să-și silască să meargă, sau să ducă ceea ce pretind cetățenii. Tot asemenea sunt prevăzute și pedepsele, decât ei nu vor asculta sau vor abusa preste tacsele din tarifa. În privința acesta s'a constatat la comunitate și constatăm noi aci spre onoarea acestor Români, că ei ca ducători până ađi au dat doveđi de morală, pentru că nici un casu de abatere sau de necredință ori de înșelăciune nu se scie, ci ceea ce s'a încredințat lor, fie cât de prețios, a fost sigur.

Dér ei după lege trebuie pe viitor să depună cautiune. Lângă acestea ei trecu acum din lucrători de Ți, cari nu plătesc dare, în rangul meseriașilor și voru plăti și dare. La această împrejurare se potrivește proverbul: »Când voru Ciobanii în strungă și pe țap pot să-și mulgă, dér în locu de lapte, sânge dela densii ei voru strânge.»

Ce să facă acum acei sârmani oameni, cari și acum abia pot trăi după neînsemnatul lor câștig? Din parte'mi dau răspuns scurt, adică: Cari pot să-și ia concesiune, să și-o ia, érá cari nu pot, să nu cumva să între în exploatarea vre-unui jidov sau creștin jidov, căci e prevăzut, că poate cineva să-și angajeze asemenea oameni și el să depună cautiunea și va lua tacsele, érá el cu oamenii se va învoi cum îi va pute angaja.

Astfel hamalii pot rămâne ca lucrători de Ți nenumerați, cum au fost până acum, și pot lucra unde au lucrat. Nu voru pute însă sta acolo unde va designa poliția să stea cei numerizați și poate că voru fi folosiți

*) Hamalii se numesc oamenii, cari poartă povară pe spate pentru plată.

de public mai multu cei reguțați. Au Ți unii dintre membri comunității, că toți hamalii să formeze o asociațiune între ei și acesta să depună cautiunea, dér la asociațiune totu ei trebuie să depună banii, și de unde? Noi credem că legiuitorul a avut în vedere nu pe lucrătorii de Ți, ci pe cei vr'o Ți dece hamalii dela gară, pe cei vr'o 8 dela hotelu și dela poșta și pe cei vr'o 30, cari transportă bucate din tîrgu. Aceștia ar fi să-și ia concesiune și să depună cautiunea, érá ceilalți o sută și mai bine, cari ajută parte pe la bote parte pe la meseriași, nu cadu în cadrulu celor de mai susu, pentru că ei sunt lucrători de Ți, li se plătesc pe timp, dér nu pe bucată și povară. În urmă le dăm sfatul acestor oameni năcăjiți, ca după ce legea supune pe hamalii unor îndatoriri așa de rigurose în nisce împrejurări așa de grele, să caute a-și afla o muncă statornică, érá pe fii lor cu ori ce preț să-și învețe vre-o meserie.

Va urma.

SCRİ TELEGRAFICE.

(Serv. part. al »Gaz. tranz.»)

Clușiu, 5 Decembrie. — Societatea literară »Iulia» a studenților universitari români a fost desființată de către primar din ordinul ministrului de interne din cauza lucrărilor sale politice (?)

DIVERSE.

Armata portugeză. — »Gazeta oficială» din Lisboa publică, cu privire la reorganizarea militară, efectivul total al armatei portugeze pe picior de război. Acest efectiv va fi de 120,000 oameni. Statul maior este compus: de un mareșal general, care este regele don Luis, de doi mareșali de armată, 9 generali de divizie, 24 generali de brigadă. Cadru corpului statului maior se compune din 6 coloneli, 6 locotenenți-coloneli și 36 oficerii de diferite grade; acela al genului se compune din 10 coloneli și 102 alți oficerii. Numărul regimentelor de infanterie este de 36, dintre cari 72 batal. de vênit ori, având un efectiv de 99,504 oameni. Regimentele au 3 batalioane de câte 4 companii fie-care. Cavaleria se va compune din 10 regimente de un efectiv total de 6,770 oameni și 5,800 cai. Efectivul artileriei va fi de 10.175 oameni și 264 tunuri de campanie împărțit astfel: 3 regimente de artilerie montată, 1 regiment de artilerie de munte, 2 regimente de artilerie de întărire. Trupele genului formeză 1 regiment de 2.052 oameni, în care se cuprind și serviciile telegrafistilor de campanie și lucrătorii drumului de feră. Aici nu este vorba de cât de armata de uscat continentală; posesiunile de peste mare au o armată specială întreținută cu propriile lor bugete. Sistemul recrutării nu s'a modificat. S'a creat o nouă instituțiune: aceea a »comisarilor de poliție ai armatei.»

*

Cum raționează Sécuiul. — Despre Sécuii noștri se vorbesc foarte multe anecdote interesante și caracteristice. Omul ar crede, că acelea sunt numai nisce invențiuni, dară apoi cele mai multe se basază pe fapte reale, după cum ne arată următoarea istorică caracteristică, care s'a întâmplat nu de mult în inima Sécuiilor. Un Sécui era condamnat la patru Ți de închisore. Ce se gândesce Sécuiul nostru: decât unul trebuie să ședă patru Ți, atunci doi poate face și așa, că voru ședă doi înși două Ți. În modul acesta argumentă un Sécui nătângu, pe care îl condamnase judecătoria de plasă la patru Ți de închisore, pentru vătămăre de onoare. Omul acesta voia să ședă numai două Ți la închisore și și atunci să nu fie singur ca să i-se urască. În scopul acesta aduse și pe frate-său la Covasna, și desvoltă înaintea judecătorului planul său. Judecătorul îndată luă codicile penalu în mână și răsfoindu-l dela început până la sfârșit, nu putu afla nici un paragraf, care să admită o transacțiune, ca să ședă doi înși în companie și așa condamnatul să-și facă pedepsa numai pe jumătate. Astfel judecătorul cu părere de rău nu putu accepta planul sécuiului cel minunat. În modul acesta Sécuiului nu-i rămase alta decât să-și facă singur arestul de patru Ți. Se înțelege de sine că în urma acestora fratele cel bun și generos se duse acasă trist și supărat, că nu putu ajuta pe frate-său.

Logodnă. — Ni se comunică din Cluș că d. Sandru Cheseli Dragomir și-a încredințat de viitoare soție pe d-șora Camilla de Papp.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 4 Decembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.75
Rentă de aur 4%	96.20
Rentă de hârtie 5%	91.05
Imprumutul căilor ferate ungare	144.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	119.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonuri rurale ungare	100.80
Bonuri cu cl. de sortare	100.25
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.50
Bonuri cu cl. de sortare	100.25
Bonuri rurale 101.—	
Bonuri croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.30
Imprumutul cu premiu ung.	119.85
Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	116.80
Renta de hârtie austriacă	82.90
Renta de arg. austr.	82.90
Renta de aur austr.	104.35
Losurile din 1860	136.20
Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
Act. băncii de credit ung.	309.75
Act. băncii de credit austr.	306.30
Argintul — Galbin împărătesc	5.77
Napoleon-d'or	9.74 1/2
Mărci 100 imp. germ.	60.15
Londra 10 Livres sterline	123.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Noembrie st. v. 1884.

Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
convert. (6%)	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	81.85	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
" " (5%)	—	—
" " urban (7%)	—	—
" " (6%)	—	—
" " (5%)	—	—
Banca națională a României	1266	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	311	—
" " Națională	—	—
Aur	—	12 35%
Bancnote austriace contra aur	2.05	2.07

Cursul pieței Brașov

din 5 Decembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump. 8.60	Vând. 8.65
Argint românesc	8.55	8.60
Napoleon-d'or	9.70	9.72
Lire turcesc	10.96	11.—
Imperial	9.96	9.98
Galben	5.70	5.72
Serisurile fonc. »Albina«	100—	101.50
Ruble Rusesc	125 1/2	126.—
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețului abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcat de la 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Primele veritabile bombone de Malzextract de piept pentru desfacerea flegmei ale lui Ioan Hoff sunt în hârtie albastră.

Preparatele de Malz ale lui Ioan Hoff sunt în 400 de lazarete și instituite de vindecare introduse, de unde vin și rapoarturi, diplome de furnisori de curte a celor mai mulți suverani din Europa, 27,000 de depozite de vânzare în toate părțile lumii, un milion de rapoarturi de mulțumire și leuire din toate clasele societății, prin cari se recunoște eselența loră efectă de leuire.

Extractul de Malz a lui Ioan Hoff „Gesundheits-bier.“ 0 sticlă 60 cr.

Extractul de Malz concentrat a lui Hoff. 0 sticlă 1 fl. 12 cr. 0 sticlă mică 70 cr.

Raporturi de leuire dîlnice

pentru vindecarea bôlei de pept, de plumân, afecțiunii cataralice, slăbiciune de digestiune și de nervi, anemiă și slăbire, pentru omeni slabi de constituție și reconvașenți, sunt o îmbucurătoare garanție pentru ori ce suferind și învinge speranța lui într'o apropiată leuire prin întrebunțarea unor preparate așa de probate.

Johann Hoff's Brustmalzextrakt-Bonbons
à 60, 30, 15 și 10 cr. numai în tocă albastru.

Johann Hoff's Malzgesundheits-Chocolade.
1/2 Kilo I. fl. 2.40 cr. II. fl. 1.60 III. fl. 1
1/4 Kilo I. fl. 1.30 cr. II. 90 cr. III. 60 cr.

Domnului

IOANU HOFF

inventatorul și fabricatorul preparatelor de Malz, c. r. furnisori de curte a celor mai mulți suverani din Europa etc.

Wien, Stadt, Graben, Braunerstrasse Nr. 8.

Tîrgul Mureșului 20 Noembrie 1877.

On. D. După ce am întrebunțat eu insumi vindecătoarele preparate ale D-vostre de Malzextract, cu un succes strălucit și avînd acum intențiunea a le întrebunța la altul, vă rog pentru espedarea grabnică (urmîză comanda) cu remburse.

Cu stimă
Reiner Schwarz, căpitan c. r. în reg. 62.

Gherla, 22 Februarie 1878.

On. D. Vă rog să-mi trimiteți cu remburse 2 1/2 kilo din eselența Chocoladă I. a D-vostre, contra unei suferințe cerbicoșe de stomac.

Cu stimă Contesa Bertha Wass.

Castelul Ozd, la Maros-Ludos, 17 Octomvre 1883.

On. D. Binevoiți a-mi trimite cu poșta ce vine prin remburse 3 flacone din probatul D-vostre Malzextract concentrat, împreună cu 2 tocure de Malz-extract-Bonbons.

Baronésa Hangwitz, călugăriță.
Castelul Ozd la Maros-Ludos.

Raportul medical.

D. Dr. I. Stütz, medic c. r. la Curte în Castelul de vară Schönbrunn, dice: »Efectul acestei gustose Bere de Malzextract a lui I. Hoff, pôte fi pentru sănătatea corpului omenesc numai favorabil, și adecă pentru substanțele ei. O recomandă pentru bôle nimerite și mai ales pentru reconvașenți.

60 mari decorațiuni

Infînțat 1847, în Viena și Budapesta dela 1861.

Depozite în Brașov: Demeter Eremias, București: F. Bruss, J. G. Rissdörfer, R. Schmetau farmaciști, G. Rietz, Martinovics, Ploiesci: N. Petrescu et C-nie, Bistrița: Carl Nussbacher, Dées: Fr. Nik, Déva: G. Issekuti, Sibiu: C. Bugarsky, Alba-Iulia: I. Frölich, S. Mihelyes, Clușiu: I. B. Misselbacher farmacia, Tîrgul Mureșului: M. Bucher, C. Hutflesz, Mediaș: C. Buckner, Aiud: Ioan Winkler, Sighisora: I. B. Misselbacher sen. I. B. Teuch. Odorheiu șecuesc: Solymossy farmacist. Sepsiszt. Gyorgy: Fr. Barabas farm., Turda: I. Timbus și fiu.

Societatea comercială română Bassarabianu Caltoglu & Comp.

BULETIN Ū
BRĂILA 20 Noembrie 1884.

Vîndător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
G. Haracopo	M. Cohen	Grâu	530	56—	58	Caic
N. P. Politis & C-ie	d-to	»	170	57 1/4	59	75
Dem. Dimitriadi	Kirschen	»	750	56 3/4	62	75
A. Emberico	d-to	»	140	57 3/4	66	—
I. Catzica	d-to	»	120	56—	59	—
d-to	d-to	»	175	58—	66	75
S. Dobrescu	L. Mendl & C-ie	Orz	520	44—	36	50
d-to	d-to	»	310	43—	35	50
d-to	d-to	»	170	41—	33	50
W. P. ...su	d-to	»	300	41 3/4	34	25
d-to	d-to	»	350	42—	34	50
d-to	d-to	»	300	42 3/4	35	75
O. Silberstein	d-to	»	1000	fr. 7 1/2	sub libră	»
Nicolau	S. Block	Porumb	250	61—	56	—
d-to	d-to	»	180	60—	55	—
G. Grosovich	G. Mendl	»	420	57—	54	25
S. Block	M. Schmierer & C-ie	Secară	400	55 1/4	57	75
Sechiari Frères C-ie	d-to	»	800	54—	56	—

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta a căii ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal					
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		
Bucuresc	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	
Predeal	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	
Timiș	1.33	—	—	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	
Brașov	2.06	—	—	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	
(2.16	6.30	5.45	Oradea mare	4.11	5.13	3.20		
Feldiara	2.44	7.09	6.28	(4.21	9.37	3.25		
Apatia	3.03	7.41	7.07	Várad-Velenceze	4.29	9.45	—		
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—		
Homorod	3.51	8.53	8.51	Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56		
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	Rév	5.46	11.41	4.31		
Sighisora	5.11	10.55	11.56	Bratca	6.09	12.15	—		
Elisabetopol	5.39	11.36	12.43	Bucia	6.28	12.48	—		
Mediaș	6.00	12.11	1.23	Ciucia	6.52	1.48	5.28		
Coșca mică	6.29	12.35	2.07	Huiedin	7.32	3.21	6.01		
Micăsasa	—	12.54	2.27	Stana	7.51	3.54	—		
Blașu	7.02	1.29	3.06	Aghiriș	8.12	4.34	—		
Crăciunel	—	1.45	3.22	Ghirbău	8.24	4.52	—		
Teiuș	7.38	2.26	4.15	Nedeșdu	8.38	5.11	—		
Aiud	7.55	2.48	4.44	(8.57	5.40	7.08		
Vințul de sus	—	3.12	5.10	Clușiu	(9.23	6.00	7.18	
Uiara	—	3.19	5.19	Apahida	9.50	6.29	—		
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	Ghiriș	11.15	8.14	8.29		
Ghiriș	8.48	4.10	6.38	Cucerdea	12.04	9.49	8.53		
Apahida	(5.39	8.51	Uiara	12.12	9.58	—		
Clușiu	(5.59	9.18	Vințul de sus	12.19	10.07	—		
(10.18	6.28	8.00	Aiud	12.45	10.42	9.17		
Nedeșdu	—	6.54	8.34	Teiuș	1.15	11.32	9.40		
Ghirbău	—	7.10	8.59	Crăciunel	1.44	12.03	—		
Aghiriș	—	7.25	9.35	Blașu	2.00	12.24	10.12		
Stana	—	7.49	10.16	Micăsasa	2.34	12.43	—		
Huiedin	11.33	8.11	11.04	Coșca mică	2.52	1.22	10.45		
Ciucia	12.06	8.52	12.17	Mediaș	3.27	2.24	11.07		
Bucia	—	9.11	12.47	Elisabetopol	4.01	3.06	11.29		
Bratca	—	9.29	1.21	Sighisora	4.50	4.17	12.15		
Rév	12.25	9.52	2.05	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30		
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	Homorod	6.47	7.07	1.32		
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04		
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	Apatia	8.09	8.46	2.24		
(1.49	11.04	4.06	Feldiara	8.41	9.20	2.44		
Oradia-mare	(1.54	11.14	7.30	Brășov	(6.00	3.25	
(1.54	11.14	7.30	Timiș	—	6.57	4.03		
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	Predeal	—	7.32	4.28		
Szolnok	5.10	4.40	2.37	Bucuresc	—	—	10.25		
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40						
Viena	2.00	6.20	2.00						

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.